

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

Indien (25)

107

Mänskliga rättigheter i Indien 2002

1. Sammanfattning

Indien är en parlamentarisk demokrati med ett självständigt domstolsväsende och med ett rättssystem baserat på en skriven grundlag. Landet har också en omfattande lagstiftning till skydd för de mänskliga rättigheterna (MR).

Trots detta förekommer många kränkningar av de mänskliga rättigheterna, från polisens och militärens sida och inom fängelsevärden gentemot framförallt olika utsatta grupper, såsom kvinnor, barn, lågkastiga och handikappade. Korruptionen är utbredd och på grund av fattigdom och dålig utbildning har många svårt att hävda sina rättigheter. En allvarlig brist i rättssäkerheten är att domstolarna är extremt överbelastade vilket innebär att många väntar, ibland i årtal, i häkten på att få sin sak prövad i rättegång.

Något som oroar många organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter är att myndigheterna i växande grad inte följer utslag i domstolarna, vilket inger oro för rättsstatens framtid. De värsta övergreppen av mänskliga rättigheter begås i de oroliga områdena Jammu och Kashmir och de nordöstra staterna av polis, säkerhetsstyrkor och militär. Militanter, terrorister och banditgång begår också omfattande övergrepp mot civila i form av mord, kidnappningar, våldtäkter, utpressning etc. Omfattande våldsdåd äger rum i vissa delstater som en följd av stridigheter mellan olika kaster eller mellan olika religiösa grupper. Under senare år har hindunationalistiska våldsaktioner mot kristna väckt uppmärksamhet.

I delstaten Gujarat inträffade under våren 2002 svåra upplöpp, där de flesta av offren var muslimer. Många människor dödades och egendom till stora belopp förstördes. Delstatsregeringen kritiserades bland annat av den indiska kommissionen för mänskliga rättigheter (National Human Rights Commission, NHRC) för att inte ha gjort tillräckligt för att skydda dessa människor och för att inte ha förhindra fortsatt våldsspridning.

Vad som ändå inger visst hopp är att yttrandefriheten är omfattande och att samhällsdebatten livlig beträffande MR-övergrepp. Dock nämns de övergrepp som sker i Jammu och Kashmir mer sällan i media eller debatten.

EU uppmanande Indien beträffande Jammu Kashmir att vidta lämpliga åtgärder för att sätta stopp för kränkningar av mänskliga rättigheter och för terroristdåd och betonade att möjligheterna att få komma in i Kashmir behöver förbättras för internationella och icke-statliga organisationer och för den särskilde FN-rapportören om tortyr.

1.1. Sidas stöd till insatser för mänskliga rättigheter i Indien

Sida har sedan 1991 lämnat stöd till indiska organisationer som arbetar för att främja mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet. Bland de organisationer som erhåller stöd kan nämnas:

- the Socio Legal Information Centre (SLIC) i Mumbai, som har satt upp nio regionala MR-centers, bl a i Gujarat, Orissa, Chandigarh, Bihar, Goa och Bangalore. Förutom att dokumentera brott mot de mänskliga rättigheterna gör organisationen utredningar, organiserar kampanjer, ger rättshjälp åt enskilda och ger utbildning i mänskliga rättigheterna. Merparten av dem som involveras är slumbebodda, hemlösa, gatubarn, misshandlade kvinnor, oorganiserade arbetare, handikappade, stamfolk och kastlösa.
- organisationen Partners in Law and Development (PLD) som hjälper andra NGOs att integrera mänskliga rättigheter i sin verksamhet och organiserar ett-åriga praktikantprogram i olika NGOs för unga jurister.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR)

Indien anslöt sig 1979, men har inte anslutit sig till de fakultativa protokollen. Man har gjort reservationer/deklarationer mot artiklarna 1, 9, 13 samt para 3 art 12, para 3 art 19 samt artiklarna 21 och 22, rörande bl a rätten till självbestämmande, begränsning mot godtyckliga utvisningar av utlänningar, rörelsefrihet, mötes- och föreningsfrihet.

- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR)

Indien anslöt sig 1979 men har lämnat deklarationer beträffande artiklarna 1, 4, 7 c och 8.

- Rasdiskrimineringskonventionen (CERD)

Indien anslöt sig 1968 men har lämnat deklaration beträffande artikel 22.

- Konventionen om avskaffande av diskriminering mot kvinnor (CEDAW)

Indien anslöt sig 1993 men har lämnat reservation/deklaration beträffande artikel 5 (a), 16 (1) samt para 1 av artikel 29.

- Konventionen om barnets rättigheter (CRC)

Indien anslöt sig 1992 och lämnade en deklaration under artikel 32 para 2 a innebärande ett progressivt implementerande av bestämmelserna mot barnarbete.

- Konventionen mot tortyr (CAT)

Indien undertecknade 1997 men har ännu inte ratificerat konventionen. Reservationer har aviserats mot artiklarna 19, 20 och 21 som hänför sig till signatärstaternas rapportering till CAT-kommittén.

- Flyktingkonventionen

Indien har inte ratificerat flyktingkonventionen. Om möjliga orsaker se nedan.

FN:s olika specialrapportörer/representanter.

Indien har vägrat FN:s specialrapportör om tortyr att besöka landet.

3. Respekten för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

3.1. Politiska mord eller avrättningar utan föregående rättsligt förfarande

Politiska mord, som ofta handlar om dödsfall bland personer som gripits av säkerhetsstyrkor eller i låtsade konfrontationer, förekommer i hela landet men är fortsatt vanliga i Jammu och Kashmir. Mord på avhoppade militanter, som ofta värvas av regeringsstyrkorna, förekommer också. Polisen utövar ofta övervåld vid demonstrationer vilket ofta innebär att civila dödas.

3.2. Försvinnanden

Försvinnanden förekommer i alla delar av Indien där politiska oroligheter förekommer. Organisationer för mänskliga rättigheter hävdar ofta att polisen försöker dölja dödsfall efter tortyr eller i samband med försvinnanden genom att påstå att dödsfallen skett sammandrabbningar mellan väpnade styrkor/polis och militanter/terrorister.

Särskilt vanligt är försvinnanden i Jammu och Kashmir. Delstatsregeringen meddelade i oktober 2001 att 2250 människor rapporterats försvunna de senaste sex åren av vilka de flesta skall ha tagit sig till träningsläger i Pakistan. År 2000 uppgav Amnesty att under de senaste 10 åren fortfarande mellan 700 och 800 fall av försvinnanden var olösta.

Under våren 2001 uppmärksammades de försvinnanden som skedde i Punjab under oroligheterna där på 80-talet. En organisation som ägnar sig åt att uppmärksamma denna fråga är The Committee for Coordination of Disappearances in Punjab (CCDP). Över 2000 kremeringar av dödade påstådda sikhiska terrorister utfördes av polisen innan någon riktig utredning över hur de dött genomförts. Fallen har undersökts av den federala polisen och fastställts av högsta domstolen. Offrens familjer kräver nu ersättning från delstatsregeringen i Punjab. Det är nu NHRC:s sak att fastställa ersättningen vilket enligt CCDP gått alldeles för långsamt.

3.3. Tortyr eller annan inhuman behandling

Tortyr av fängslade förekommer trots att bekännelser framtvingade under tortyr inte får användas som bevis i domstol. Sexuella övergrepp och rån av gripna eller fängslade personer förekommer också. FN:s särskilda rapportör om tortyr anser att tortyr användes systematiskt i Jammu och Kashmir för att framkalla bekännelser och ange andra militanter.

Indien har undertecknat tortyrkonventionen men har ännu inte ratificerat den.

Enligt NHRC hade under 2001 1305 fall av dödsfall i fängelser rapporterats. Detta var en ökning med 38 fall jämfört med året innan. Säkerhetsstyrkorna har inte skyldighet att rapportera dödsfall för personer som tagits i förvar vare sig i Jammu Kashmir eller de nordöstra staterna och gör det inte heller.

3.4. Slaveri eller slaveriliknande former

Tvångsarbete är förbjudet i konstitutionen och The Bonded Labour System Abolition Act från 1976. Brott mot lagen straffas med upp till tre års fängelse. Trots detta förekommer det i stora delar av landet. Det handlar ofta om att betala av en skuld till någon eller att betala av någon nära släktings skuld. Antalet fall av tvångsarbete är svårt att uppskatta. Lokala enskilda organisationer talar om 25 miljoner människor varav 5 miljoner barn, medan Human Rights Watch uppskattar antalet till 40 miljoner varav 15 miljoner barn. Indiska regeringen rapporterade 1996 att det är fråga om 250 000 personer.

3.5. Förhållande i fängelser och andra slutna anstalter

Dödsfall bland gripna och fängslade personer är inte ovanligt. En del av dessa beror på att fångarna avlider på grund av sjukdomar eller våld från andra fångar. MR-grupper hävdar att många dödas vid tortyr i fängelserna. Våldtäkter av intagna är också vanliga. Enligt National Crime Records Bureau (NCRB) stiger antalet dödsfall och övergrepp kraftigt.

Tihar-fängelset i Delhi är känt för sin dåliga behandling av fångarna som yttrar sig i trånga utrymmen, undermåliga sanitära förhållanden, dålig mat och övergrepp av personal och medfångar. Tihar har ca 9 000 intagna men är bara byggt för 3 000.

Hela Indien beräknas ha en fängelsepopulation på 279 000 personer.

4. Dödsstraff

4.1. Dödsstraffets förekomst

Flera brott är belagda med dödsstraff enligt indisk lag och antalet brott för vilka dödsstraff är stadgat som påföljd ökades under 1980-talet, till exempel för sati (änkebränning) och narkotikabrott. Under 2000 meddelade regeringen att man hade för avsikt att föreslå dödsstraff även för våldtäkt.

Flera brott enligt den indiska strafflagen innehåller dödsstraff i straffskalan. Dessa är framförallt mord, kidnappning och uppror mot regering. Likaså kan medhjälp och stämpling till dessa brott föranleda dödsstraff. Vidare finns brott i speciallagar som är belagda med dödsstraff, såsom the Army Act, the Air Force Act, the Navy Act, the Commission of Sati (brudbränning) Act, the Narcotics, Drugs and Psychotropics Act, the Explosives Act och the Inflammable Substances Act. Däremot är rån och utpressning inte belagda med dödsstraff. För att en dödsdom skall kunna utmätas i domstol krävs enligt flera utslag från högsta domstolen att mordet är kvalificerat i någon form, t ex avseende grymhet, planering antal offer eller att gärningsmannen utnyttjande offrets förtroende, t ex i egenskap av arbetstagare. Man har formulerat denna tes så att dödsstraffet bara skall utdömas i "rarest of rare cases".

Det normala straffet för mord är enligt praxis livstids fängelse. Amnesty International uppskattar att minst 30 människor dömdes till döden under 2001. Hur många som avrättats är inte känt. Uppskattningsvis väntar ca 60 personer på att få sin dödsdom verkställd. Indien har inte en entydig inställning till dödsstraffet och nationell debatt om dödsstraffets vara eller inte vara förekommer regelbundet.

4.2. Dödsstraffets tillämpning

Uppskattningsvis ett tjugotal personer avrättas varje år i Indien. Talet är osäkert eftersom ingen officiell rapportering sker trots uppmaningar från Amnesty International och senast av EU i juli 2001 i samband med en särskild uppvaktnings om dödsstraffet med anledning av fastställandet av dödsdom av en person som påstås vara underårig vid brottets begående.

5. Rättssäkerhet

5.1. Domstolarnas självständighet i förhållande till den exekutiva makten

Indien har ett från den exekutiva makten självständigt och oberoende domstolsväsende och ett välutvecklat rättssystem. Inte desto mindre finns exempel på hur domstolar påverkats av politiska överväganden. Framförallt vad gäller fall som har att göra med "national security", d v s vanligen terrorism.

Högsta domstolens president utser i samråd med sina domarkollegor kandidater till domarposter och presidenten utser domare. Delstatsregeringarna utser domare till distriktsdomstolarna.

5.2. Skillnad mellan kvinnors och mäns tillgång till rättsväsendet

Kvinnor och män har formellt lika tillgång till rättsväsendet. Däremot har kvinnor p g a svagare ekonomisk, politisk och social ställning i realiteten svårare att göra sin sak hörd i domstol.

5.3. Straffbarhetsålder

Straffbarhetsåldern i Indien är sju år och pojkar kan dömas som vuxna om de är mellan 16 och 18 år.

5.4. Nationella eller självständiga institutioner för de mänskliga rättigheterna

Sedan 1993 finns en nationell kommitté för mänskliga rättigheter (National Human Rights Commission, NHRC) som enligt The Protection of Human Rights Act med vissa begränsningar kan utreda påstådda kränkningar av de mänskliga rättigheterna, intervensera i domstolsärenden som inkluderar påstådda brott mot de mänskliga rättigheterna, göra översyn över huruvida ny lagstiftning stämmer överens med konstitutionen och den internationella konventionerna på MR-området som Indien anslutit sig till, samt göra särskilda rekommendationer till parlamentet och andra myndigheter och utföra aktiviteter inom utbildning på MR-området. NHRC har dock begränsade möjligheter att driva enskilda ärenden till åtal särskilt vad gäller brott begångna av säkerhetsstyrkorna. Under 2000-2001 mottog kommissionen 71 685 anmälningar rörande brott mot de mänskliga rättigheterna. 41 984 av dessa kom från den folkrika delstaten Uttar Pradesh.

Det finns också liknande MR-kommissioner på delstatsnivå, dock inte i alla stater.

Kommittéer för kastlösa och stamfolk (National Committé for Scheduled Castes and Scheduled Tribes) och en kommitté för kvinnofrågor (National Committé for Women) bildades 1992 liksom en kommitté för minoriteter (National Commission for Minorities). Dessa kommittéer för en ganska tynande tillvaro och har inte alls varit lika framgångsrika i att driva frågor om mänskliga rättigheter som NHRC.

5.5. Brister i rättssäkerheten - habeas corpus

Det finns inga rapporter om politiska fångar.

Enligt konstitutionen skall en gripen person inom 24 timmar få veta vilket brott han anklagas för, få rättsligt biträde och - under förutsättning att han inte är gripen med stöd av lag som tillåter preventiva gripanden - få komma inför domstol inom 24 timmar. Den gripne skall informeras om sin rätt att bli släppt mot borgen såvida han inte anklagas för något brott som inte tillåter att borgen utfärdas. Polisen måste lämna fallet till åtal inom 60-90 dagar efter gripandet och om detta inte sker måste domstolen bifalla borgensyrkandet.

Konstitutionen tillåter särskilda lagar om preventivt förvar då allmän ordning eller den nationella säkerheten hotas. The National Security Act (NSA) från 1980 tillåter tagande i förvar under upp till ett år av personer som anses vara säkerhetsrisker.

Lagen om brottmålsprocesser föreskriver att domstolsförhandlingen skall vara offentlig i de flesta fall. Undantagen gäller om det som behandlas är av sekretesskaraktär eller gäller nationell säkerhet eller genomförs med stöd av någon säkerhetslag. Domar måste avkunnas offentligt.

Domstolarna är extremt överbelastade vilket innebär att många väntar i häkten och fängelser ibland i årtal på rättegång. 80 % av alla fängslade under 1998 uppgavs vänta på första inställelsen i domstolen. Under 2001 inrättade regeringen 1734 s k fast-track-courts för att komma tillrätta med alla brottmålsfall (23 miljoner fall) som ännu efter två år inte avgjorts. Regeringen beräknar att 180 000 av dessa avser fall där personerna sitter häktade.

6. Personlig frihet

6.1. Godtyckliga frihetsberövanden

Regeringen införde under sent åttiotal ett antal säkerhetslagar i syfte att komma till rätta med olika självständighetsrörelser i olika delar av landet, framförallt Jammu och Kashmir. Dessa lagar tillämpas flitigt för att gripa misstänkta orosstiftare. Kännetecknade för dem är att de har lägre krav på bevisning för att få en person fälld för brott.

Den mest kända lagen är TADA (Terrorist and Disruptive Activities Act) som upphörde att gälla 1995. Trots detta sitter fortfarande tusentals människor som dömts enligt lagen i fängelse anklagade för brott mot lagen. 1997 beslutade regeringen att varje sådant fall skulle undersökas. Få har dock hittills släppts som en följd av detta.

Den nya antiterroristlagen, Prevention of Terrorism Act (POTA) kritiserades häftigt av bl a NHRC. Man menade att det nya förslaget inte innebär någon förbättring ur MR-synpunkt jämfört med TADA. Lagen innebär även att journalister kan tvingas avslöja information om terrorister. Om journalisten vägrar kan hon/han själv dömas för brott mot lagen.

Förutom att bestraffa terrorishandlingar ger lagen rätt till avlyssning och beslag av egendom, inklusive finansiella medel samt ger möjlighet till inrättande av specialdomstolar.

Även om förordningen innehåller en mängd rättsmedel etc för att skydda den enskilda mot övergrepp kan man ju av erfarenhet säga att implementeringen av

indisk lagstiftning, särskilt av polis på lokal nivå, lämnar mycket i övrigt att önska. Detta kan innebära att de möjligheter att presentera bevisning i form av erkännande som givits i samband med gripande av misstänkta lätt kan missbrukas. Detta särskilt i ljuset av att den indiska polisen i hög grad åtnjuter straffrihet för övergrepp mot enskilda i sin tjänsteutövning, och särskilt om det handlar om övergrepp som gjort i samband med bekämpning av terrorism.

Samma dag som presidentdekretet (POTO) förvandlades till lag efter att ha godkänts av parlamentet, den 26 mars 2002, anhölls den kashmiriske ledaren för Hurriyat Conference, Yasin Malik, med stöd POTA, anklagad för att tagit emot pengar som härrörande från terrorhandlingar. Yasin släpptes som en good will gest av den nya delstatsregeringen i Jammu Kashmir den 11 november 2002. Flera andra personer, bl a ledare för den tamilska organisationen LTTE, har sedan dess anhållits enligt POTA.. Konstitutionen tillåter lagar som ger rätt att gripa människor i syfte att förebygga brott (preventive detention laws) om en nationella säkerheten eller allmän ordning hotas. En människa kan hållas i förvar i upp till tre månader med stöd av artikel 2 i konstitutionen under sådana lagar utan dom.

Enligt NSA (the National Security Act) från 1980 tillåts fängslande av människor, i alla delar av landet utom Jammu och Kashmir, som döms som säkerhetsrisker i upp till ett år. Enligt regeringen hölls 1997 1163 personer fängna med stöd av denna lag.

Över hälften av dem som hålls fängna i Jammu och Kashmir gör det med stöd av PSA (the Jammu and Kashmir Public Safety Act), som är motsvarigheten till NSA för denna delstat.

6.2. Inrikes- eller utreserestriktioner

Regeringen tillämpar inte utvisning av sina egna medborgare och man kan emigrera utan restriktioner.

Medborgarna kan röra sig fritt i landet med undantag för området i nordöst där flera delstater är betecknade som "restricted areas". Enligt passlagen från 1967 kan man vägras pass om man misstänks komma att bedriva verksamhet utomlands som skadar Indiens suveränitet och integritet. Pass kan vanligen fås utan mutor men kan ta lång tid varför det inte är ovanligt att man betalar något för att processen skall gå lite snabbare.

7. Straffrihet

Straffrihet föreligger för medlemmar av polis och säkerhetsstyrkorna enligt flera speciallagar. Nyligen har regeringen förklarat att man vill utöka denna frihet i syfte att mer effektivt kunna bekämpa terrorism och militanta självständighetsgrupper.

8. Yttrande- och mediafrihet mm

Yttrandefriheten är grundlagsskyddad men regeringen kan förbjuda publikation av "känsligt" material med stöd av the Official Secrets Act och man har ibland tillämpat denna lag ganska vidsträckt. Trots detta överlämnade regeringen 2002 ett förslag till parlamentet om allmänhetens rätt till insyn (the Right to Information Bill) som innebär utökade möjligheter för allmänheten att få information om hur regeringen arbetar och information om individer, t ex när någon arresterats av polisen. Det finns liknande lagar på delstatsnivå. Media drar sig inte för att kritisera regeringen och att påtala brott mot mänskliga rättigheter. Under 2001 var den stora skandalen den s k Tehelka-affären där journalister med dolda kameror erbjöd höga arméofficerare och andra försvarsministern närstående personer mutor, vilket fick till följd att denne tillsammans med andra utpekade personer fick avgå. När det senare under året avslöjades att Tehelka försökt använda sig av prostituerade för att kompromettera högt uppsatta personer ledde detta i stället till en debatt om var gränsen för god journalistisk etik ligger.

Det finns ett genom lag upprättat pressråd (the Press Council of India) som består av journalister, utgivare, akademiker och politiker. Ordföranden utses av regeringen. Syftet är att media skall verka självreglerande vad gäller journalistisk etik och uppförande. Detta innebär t ex att inte publicera material som uppmannar till våld mellan olika kaster eller etniska grupper. Rådet kan inte vidta några rättsliga åtgärder men publicerar sin kritik av utpekade medier.

Övergrepp mot journalister förekommer dock, särskilt i områden där civila oroligheter förekommer. Inte sällan är lokala makthavare eller polis inblandade i dessa. Inte sällan hotas journalister av olika partier eller militanta självständighetsrörelser eller den organiserade brottsligheten, vilket kan leda till självcensur.

Regeringen har en lista på böcker som inte får importeras eftersom de anses kunna leda till våld mellan folkgrupper (communal violence). Ett exempel på en sådan bok är Salman Rusdhies Satansverserna.

Regeringen hindrar inte utnyttjandet av Internet.

Filmer genomgår censurprövning innan de får visas på biograferna. Inte sällan leder vissa kontroversiella filmer till att vissa grupper iscensätter ofta ganska våldsamma protester i och utanför biografsalonger. T ex väckte filmerna "Water" och "Fire" hindunationalisternas vrede därför att de beskrev änkors levnadsförhållanden respektive en lesbisk relation och betraktades som anti-hinduiska. Detta riskerar leda till självcensur hos filmindustrin.

9. De politiska institutionerna

9.1. Pluralism och flerpartisystem

Indien är en parlamentarisk demokrati och brukar kallas världens största demokrati och de demokratiska institutionerna står i överensstämmelse med konstitutionella reglerna. Trots detta förekommer lokalt maktmissbruk, korruption, nepotism etc. Premiärministern Atal Bihari Vajpayee vars Bharatiya Janata Party (BJP) leder en regeringskoalition med ett stort antal partier som kom till makten efter valen i oktober 1999.

Parlamentsvalen hålls var femte år såvida inte parlamentet upplöses tidigare. Delstatsregeringarna väljs med regelbundna intervaller med undantag för de stater som ställs under President's Rule, d v s är direkt underställda centralregeringen. Detta sker när delstatsregeringen förklarats oförmögen att hantera situationen i delstaten, t ex p g a säkerhetssituationen.

Politiska val innebär ofta upplöpp och oroligheter varför militären ofta måste inkallas för att upprätta lugn och ordning vid vallokaler och politiska möten som föregår valet.

Valen i Kashmir genomfördes i september/oktober 2002 och ledde till att det parti som styrde delstaten de senaste 40 åren avsattes och att en koalition mellan två oppositionspartier övertog makten. Trots att många människor dödades under valen var valdeltagandet högre än förväntat och valen genomfördes såvitt man kan bedöma på ett rimligt korrekt sätt.

Sedan förra år pågår en kampanj för att tillförsäkra kvinnor en tredjedel av platserna i parlamentet. Förslaget har ännu inte vunnit majoritet i parlamentet. I parlamentet är f n 67 kvinnor av de 790 ledamöterna kvinnor, vilket är ca 8 % av parlamentarikerna. Sju av regeringens 68 medlemmar är kvinnor.

Oppositionen leds av kongresspartiet som ju varit i regeringsställning under större delen av tiden sedan självständigheten. Det indiska politiska livet både på nationell såväl som delstatsnivå är livligt och fungerar vanligen i god demokratisk anda. Dock förekommer en hel del tveksamma affärer där personer i maktställning utnyttjar sin ställning eller försöker skada politiska motståndare på olaglig väg och en hel del korruption och nepotism förekommer. Detta diskuteras och debatteras dock öppet i media och på annat och vållar ofta demonstrationer och andra publika missnöjesyttringar.

9.2. Politiska institutionernas maktrelation och maktbalans

Indien är en parlamentarisk demokrati. Regeringen leds av en premiärminister med parlamentets stöd.

Domstolsväsendet är självständigt i förhållande till den exekutiva makten. Indien är en federal stat med 28 delstater och sju territorier. Delstaterna har huvudansvaret för att upprätthålla lag och ordning men centralregeringen tillhandahåller råd och kan ge stöd genom användandet av paramilitära trupper. De paramilitära styrkorna liksom säkerhets- och informationsbyråer och den nationella polisstyrkan lyder under inrikesministern. De väpnade styrkorna lyder under civil administration.

Parlamentet består av två kamrar, folkammaren, Lok Sabha, med 545 ledamöter och senaten, Lok Rajhya, med 245 ledamöter.

Statsöverhuvud är presidenten, som inte är regeringschef men har rätt att tillgripa vissa åtgärder under särskilda och speciella förhållanden då landet är i kris (special emergency powers).

Sedan 1992 har en decentraliseringsprocess inletts som innebär att delstatsregeringarnas ansvar för ekonomisk utveckling och sociala frågor överförs till s k Panchayati Raj institutioner och Urban Local Bodies. För närvarande finns tre miljoner valda panchayat företrädare på distrikts-, block- och bynivå. Processen att överföra makten till dessa lokala institutioner går olika snabbt i olika delstater, i t ex Kerala har 60 % av det ansvar som tidigare låg på delstatsregeringen nu överförs till de lokala institutionerna. Problemet för dessa lokala institutioner är ofta att de vare sig har tillräcklig kapacitet att klara av sina uppgifter eller får tillräckliga resurser från delstatsregeringen för att klara sina uppdrag.

9.3. Korruption

Korruptionen är utbredd på alla nivåer i samhället. Transparency International har satt Indien på 22:a plats över världens mest korrupta länder. I en undersökning genomförd av Centre for Media Studies under 2001 medger 48 % av de tillfrågade att de någon gång givit mutor till någon officiell funktionär, t ex för att få körkort, pass eller telefonabonnemang. Affärsmän och egna företagare utgjorde en större grupp bland dem som gav mutor. Försök att stävja detta, t ex genom att införa regler om att parlamentsledamöter måste redovisa sina inkomster och tillgångar har föreslagits.

Högsta domstolens ordförande uttalade i början av 2002 att 20 % av domarkåren är korrupt och menade att det var svårt att göra något åt detta eftersom det är en mycket omständlig procedur att avsätta en domare. Domarna själva har kraftigt motsatt sig regeringens förslag på att upprätta en kommission som skulle kunna pröva tillsättningar, förflyttningar och avsättningar av domare. Det angivna skälet är att detta skulle inskränka domarnas självständighet gentemot den exekutiva makten.

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

10.1. Diskriminering i arbetslivet

Arbetslivet i Indien är ofta stratifierat så att olika kaster ägnar sig åt specifika arbetsuppgifter. Det är därför svårt att tala om diskriminering. Om man vill generalisera kan man säga att enklare arbetsuppgifter innebär lägre kast, eller tvärtom.

10.2. Arbetsförhållandena

Enligt konstitutionen skall regeringen tillförsäkra arbetstagarna bl a skälig lön och andra arbetsvillkor liksom arbetsförhållanden som innebär ett "anständigt liv" med möjligheter att kunna njuta av fritid och kulturella möjligheter. Det finns ett antal lagar som reglerar minimilöner, arbetstider, säkerhet på arbetsplatsen etc. Problemet är att över 90 % av dem som arbetar tillhör den informella sektorn och därför inte täcks in av befintlig arbetsmarknads-lagstiftning och inte heller är engagerade i fackföreningar.

Efterlevnaden av lagarna är dålig, och säkerhets- och hälsoläget på olika arbetsplatser varierar mycket. Resurserna hos centralregeringen och i delstaterna vad gäller arbetsplatsinspektioner bedöms dock som adekvata och domstolarna har alltmer börjat ta upp mål om arbetsskador. Arbetsplatsolyckor förekommer ofta. Den kemiska industrin är den vanligast drabbade. Andra områden är gruv- och oljeindustrin. Enligt kolministeriet dödades 1200 personer i gruvor och oljefält mellan 1995 och 1999 och 300 skadades under samma tidsperiod i gruvolyckor. Illegal gruvverksamhet är vanlig.

I ett avgörande i högsta domstolen 1992 fastställdes att alla arbetsgivare skall sätta upp organisation för att kunna ta emot klagomål om sexuella trakasserier på arbetsplatsen. Flera NGOs konstaterade 2001 att efter fem år hade bara 9 % av arbetsgivarna följt detta utslag.

10.3. Skäliga löner och arbetstider

Det finns fastställda minimilöner som varierar för olika delstater och för olika sektorer. Men som ovan nämnts arbetar ju de flesta inom den informella sektorn och täcks därför inte in av detta.

Enligt lag skall arbetstiden vara 8 timmar per dag och 48 timmar per vecka. Detta tillämpas vanligen i den moderna industrisektorn men inte i äldre och traditionellare industriella verksamheter.

10.4. Fackföreningar

Föreningsfrihet föreligger enligt konstitutionen och arbetstagare kan etablera fackföreningar utan att söka någon offentligt godkännande. Man räknar med

att landet har ca 400 miljoner aktiva arbetstagare varav 30 miljoner arbetar i den formella sektorn. Av den återstående andelen arbetar de flesta inom jordbruket eller den informella sektorn vanligen inom urbana områden. Uppskattningsvis 13-15 miljoner arbetstagare är anslutna till olika fackföreningen varav merparten bedöms tillhöra den formella sektorn.

Det finns strejkrätt, som ofta tillämpas av fackföreningarna. Anställda inom den offentliga sektorn har begränsad strejkrätt p g a att de har samhällsbärande funktioner. Offentligt anställda kan inte strejka utan 14 dagars förvarning.

Regeringen har rätt att under vissa förhållanden förbjuda strejker eller att kalla parterna till medling inom vissa samhällsviktiga sektorer. Enligt arbetsmarknadsministeriet hölls 127 strejker och lockouter under 2000 vilket berörde närmare 40 000 arbetstagare. Kollektiva förhandlingar är tillåtet och är den vanliga metoden att fastställa löner och lösa arbetsmarknadskonflikter. Det kan noteras att Indien inte ratificerat någondera av ILO:s centrala konventioner om organisationsfriheten och rätten att förhandla kollektivt (nr 87 och 98).

10.5. Tvångsarbete

Trots att både konstitutionen och speciallagar förbjuder tvångsarbete (bonded labour) är dess förekomst omfattande. Lagarnas efterlevnad varierar mycket från delstat till delstat. Arbetsplatsinspektörerna i delstaterna är översållade med arbetsuppgifter. Ofta får dessa inte tillräckligt stöd från politikerna till vilka många arbetsgivare har nära kontakter. Vissa enskilda organisationer beräknar att 5-40 miljoner människor, varav många är barn, arbetar under slaverilikhande förhållanden.

Tvångsarbete uppstår ofta som ett resultat av ett kontraktuellt förhållande där arbetaren själv tar eller ärver annans skuld till en penninglänare/arbetsgivare. Delstatsregeringarna tillhandahåller ett ekonomiskt bidrag för rehabilitering av de arbetare som kommit ur tvångsarbete.

Arbetsförhållanden för många hustjänare och barn är så svåra att de kan betraktas som tvångsarbete. Många barn sänds hemifrån till t ex mattindustrin, som sägs sysselsätta ca 300 000 därför att föräldrarna inte har råd att försörja dem.

Indien har ratificerat en av ILO:s två tvångsarbetskonventioner (nr 29).

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsosektorns andel av statens totala budget uppskattas till en procent (1 %) av BNP vilket anses vara mycket låg internationellt sett, också i jämförelse med andra u-länder.

Tillgången till grundläggande hälsovård motsvarar inte behoven. Standarden är också låg särskilt beträffande sjukvård på landsbygden.

12. Rätten till utbildning

Ungefär 6 % av den federala budgeten spenderas på utbildning. Delstaterna spenderar också medel på utbildning men några korrekta uppgifter finns inte. UNDP har uppskattat att Indien som helhet satsar motsvarande 3,7 % av sin BNP på utbildning.

Regeringen tillhandahåller i teorin obligatorisk, kostnadsfri och allmän grundläggande skolgång men i verkligheten går lite mer än hälften av alla barn mellan 5 och 14 år i skolan. Regeringen lade under 2001 fram ett förslag inför parlamentet om allmän skolgång.

Flickor och pojkar har formellt samma rätt till utbildning men enligt UNDP beräknas 59 % av alla pojkar gå i skolan medan bara 38 % av flickorna gör det.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Villkoren varierar oerhört mellan olika samhällsklasser och mellan olika delar av landet. I Indien finns en växande medelklass som består av uppskattningsvis 150-200 miljoner människor samtidigt som uppskattningsvis 260 miljoner människor lever under det officiella fattigdomsstrecket.

En stor del av befolkningen lever i misär i fattiga landsbyar, i städernas slumområden eller utan fast hemvist sovande på gatan eller migrerande mellan olika tillfälliga arbeten, t ex vägbyggen. De har brist på sjukvård, utbildning och rent vatten.

Ojämligheterna i samhället torde inte minst bero på kastsystemet i kombination med den allmänna utvecklingsnivån i landet. Flera regeringar har visat ambitioner att rätta till problemen, men i praktiken har få regeringar visat någon större handlingskraft att verkligen vidta de drastiska åtgärder som krävs t ex genom en förändring av skattesystemet vilket skulle drabba de rika och inflytelserika.

Kvinnor får, liksom i alla länder oavsett utvecklingsnivå, sämre tillgång till hälsovård, tjänar mindre, arbetar mer och har mindre politiskt och ekonomiskt inflytande än män.

OLIKA GRUPPERS SITUATION

14. Kvinnans ställning

14.1. Allmänt

CEDAW-kommittén rekommenderade Indien i samband med att man lade fram sin rapport i januari 2000, att reformera de olika familjelagar som gäller för olika religioner eftersom regeringens ovilja att ändra och homogenisera familjerätten konserverar stereotypa könsmönster som diskriminerar kvinnor. Vidare uppmanades Indien att införa registrering av födselar och ingångna äktenskap vilket skulle vara ett medel för att kunna bekämpa handel med kvinnor och barn, barnarbete och barnäktenskap. Samtidigt välkomnade kommittén att regeringen infört lagstiftning som förbjuder aborter p g a könstillhörighet.

14.2. Särskilda kränkningar som drabbar kvinnor

Våld mot kvinnor är utbrett och ofta socialt accepterat. Enligt en undersökning i Uttar Pradesh från 1996 uppgav 30 % av männen att de slog sina fruar. 56 % av tillfrågade kvinnor ansåg att det var i sin ordning om mannen slog sin fru under vissa omständigheter. I mars 2002 antog parlamentet en lag mot kvinno-misshandel (domestic violence). Kritiker, särskilt kvinnoorganisationer, menar att lagen de facto legaliserar visst våld mot kvinnor eftersom våldet måste vara kvalificerat i förhållande till "vanlig" misshandel. Det måste visas att misshandeln förekommit regelmässig och den drabbades livssituation skall ha blivit eländig. Enligt domstolsväsendets egen statistik från 1999 låg 142 000 åtal mot män och släktingar som anklagats för denna typ av våld vilande i väntan på process och dom.

Könsbestämda aborter eller dödande av flickebarn blir allt vanligare. 2001 gick det bara 933 flickor på 1000 pojkar i åldersgruppen 0-6 år. 1992 var relationen 945 flickor på 1000 pojkar.

Dödsfall som en följd av systemet med hemgift (s k dowry deaths) är ett allvarligt problem vilket fått stor uppmärksamhet i samhällsdebatten. Dessa är ofta en följd av att mannen och hans familj, till vilken den nygifta bruden flyttar, inte är nöjd med hemgiftens storlek. Dödsfallen maskeras inte sällan som köksolyckor eller självmord. Under 1998 inträffade enligt den officiella statistiken 6 917 dowry deaths. Mörkertalet bedöms som stort.

Enligt en lagändring 1996 finns en presumption för att mannen eller hans släktingar är skyldiga till mord om en kvinna dött i hemmet inom sju år efter giftermålet under förutsättning att man kan bevisa att kvinnan trakasserats av mannen/familjen.

En annan företeelse, som är ovanlig men fortfarande förekommer på den fattiga indiska landsbygden, är änkebränning (sati) där änkan, i en akt som anses visa på beundrande lojalitet och kärlek, kastar sig på mannens likbål. Detta sker dock inte alltid frivilligt utan hon "hjälpas" ofta till detta av mannens släktingar. Sati är straffbelagt enligt the Sati Prevention Act.

En annan sed är att tillägna hinduiska gudar eller tempel unga flickor s k "servants of god", devadasis. Detta förekommer främst i Andra Pradesh och Karnataka. Dessa flickor är vanligen kastlösa och tas från sina familjer och placeras i tempel där de ofta utnyttjas sexuellt av präster och högkastiga hinduer. När de når puberteten hamnar dessa flickor ofta i prostitution.

14.3. Politiskt och ekonomiskt inflytande

Kvinnor har enligt lag samma politiska rättigheter som män. I de lokala Panchayat Raj institutionerna har kvinnor givits en tredjedels representation. Parlamentet har ännu inte lyckats genomföra detta för egen del.

Enligt hinduisk arvs lag har kvinnor samma arvsrätt som sina bröder men i praktiken får gifta döttrar sällan del av arvet. Enligt islamisk lag har kvinnan arvsrätt men arvslotten är bara hälften så stor som hennes bröders.

Bland många stamfolk har kvinnor inte rätt att äga mark. Å andra sidan finns andra stamfolk som både tillåter detta och en kvinna att ha flera äkta män, som i Ladakh och Meghalaya.

14.4. Skadliga traditioner

Könsstympning eller andra skadliga ingrepp förekommer inte såvitt är känt.

Hedersmord som begrepp är inte okänt. Om t ex en flicka umgås med en pojke från en annan religion eller kast eller av någon annan anledning inte accepteras av flickans familj förekommer det att hon, ibland även pojken, mördas av deras familjer för att de inte lytt familjen och brutit mot samhällets regler. Handlingen är naturligtvis att betrakta som mord och är straffbar enligt indisk lag. Detta är vanligast på landsbygden och i norra delarna av landet. En flicka förväntas lyda sina föräldrar och gifta sig med den pojke som familjen valt åt henne eller om hon valt honom själv, vilket blir allt vanligare, att pojken i vart fall accepteras av hennes familj.

14.5. Handel med kvinnor

Indien är både rekryteringsområde, transiteringspunkt och destination för handel med kvinnor. 1986 instiftades en lag mot handel med kvinnor och barn (the Prevention of Immoral Trafficking Act -PITA). Lagen innehåller både straff för brott mot förbudet mot handeln med kvinnor och barn men föreskriver också hur kvinnor skall rehabiliteras till ett nytt liv.

Över två miljon kvinnor beräknas arbeta inom sexindustrin varav ungefär en fjärdedel beräknas vara underåriga. Kvinnor och barn rekryteras ofta från fattigare områden till större städer och många barn rekryteras från Nepal till bordeller framförallt i Mumbai och Kolkata. Organiserad brottslighet är ofta

inblandad i denna handel, vilken är särskilt vanlig i Mumbai vilket kan förklara det stora antalet prostituerade där.

Kvinnorna luras ofta med löften om arbete eller äktenskap. Kidnappningar av kvinnor förekommer också. Problemet försvåras av att många kvinnor är utbildade och fattiga och av den utbredda korruptionen inom polisen.

15. Barnens rättigheter

15.1. Åtgärder för efterlevnad av barnkonventionen

Regeringen har etablerat en "Department for Education and Literacy" som skall arbeta för allmän, kostnadsfri och obligatorisk grundläggande skolgång.

Konventionen har dock en oklar rättslig ställning i den nationella rättssystemet och inte mycket har gjorts för att se till att federal, delstatlig och inte minst de religiösa lagarna (s k personal status law) anpassas till Indiens åtagande enligt konventionen.

Indien första rapport enligt konventionen presenterades i februari 2000.

15.2. Gatubarn, barnprostitution, barnarbete, barnhandel

Barn behandlas illa inte bara inom den privata sfären utan också inom den offentliga. De utsätts för övergrepp av vuxna på olika sätt, av anhängare, polisen, militären, arbetsgivare etc.

Gatubarn förekommer och de är särskilt utsatta för våld och övergrepp. Ungefär 500 000 barn beräknas leva och arbeta på gatorna i Indiens städer.

Antalet barnarbetare uppskattas till mellan 17 och 115 miljoner, beroende på vilken definition som används. Enligt ILO:s beräkning uppgår siffran till 44 miljoner. Barnarbete förekommer framförallt inom jordbruket, uppskattningsvis 80 % av alla barnarbetare återfinns där, och resten inom mattindustrin, skofabriker etc. Många barn arbetar också som tjänare och barn arbetar också inom hälsovårdlig industri såsom gruvor. Regeringen har olika program i samarbete med bl a UNICEF och ILO för att frigöra och rehabilitera barn från tvångsliknande arbete.

15.3. Sexuell exploatering av barn

Barnprostitution och handel med kvinnor och barn är omfattande. (se ovan under kvinnohandel)

15.4. Rekryteringsålder till de väpnade styrkorna/deltagande i väpnade konflikter

Indien har ingen allmän värnplikt utan en yrkesarmé. Rekrytering av barn till de väpnade styrkorna tros inte förekomma.

Dock är det inte ovanligt med 14-16-åringar bland de väpnade militant-grupperna.

16. Olika befolkningsgruppers situation (etniska, religiösa minoriteter) urbefolkning m fl)

Indien är enligt sin konstitution en sekulär stat och det finns ett stort antal lagar som syftar till att skydda olika minoriteters rättigheter och att motverka diskriminering. Trots detta förekommer omfattande diskriminering av kvinnor, handikappade, lågkastiga, kastlösa, stamfolk och religiösa minoriteter.

Över 200 miljoner indier anses tillhöra de kastlösa (daliterna). De diskrimineras på olika sätt särskilt på landsbygden och i sämre utvecklade delar av Indien. De får inte komma i kontakt med det övriga samhället. De bor vanligtvis i en avskild del av byn och får inte hämta sitt vatten ur byns gemensamma brunn eller besöka templet eller beröra människor från andra kaster. De har vanligtvis enklare och smutsigare arbeten. Fortfarande förekommer det att de förväntas utföra tjänster utan betalning åt högkastiga. Regeringen har infört kvoterings-system för kastlösa och lågkastiga i syfte att dessa skall få tillgång till högre utbildning och arbeten inom den offentliga sektorn. Detta har väckt mycket kritik, särskilt bland konservativa hindunationalistiska kretsar som ofta består av människor från de högre kasterna. I delar av landet förekommer regelrätta kastkrig (Bihar, Andra Pradesh) där de kastlösa har anslutit sig till maoistiska upprorsrörelser som hämnas på rika högkastiga jordägare som sin tur skaffat sig privatarméer som utför hämndaktioner mot daliter. Många daliter, särskilt kvinnor, straffas av högkastiga genom offentlig skändningar, våldtäkter eller mord. Olika stamfolk utsätts för liknande behandling.

Från tid till annan utsätts religiösa minoriteter - särskilt muslimer som utgör ca 150 miljoner av Indiens en miljard människor - för angrepp, ofta av våldsamt slag. En ständig källa till oro är de moskéer som under mogulerrå tid byggdes på platser där det tidigare stått hindutempel eller varit heliga hinduiska platser. Det mest kända fallet är Ayodya, men också Mathura där en moské byggts över den krypta där Lord Krishna sägs ha fötts är föremål för hot om förstörelse.

Under våren och försommaren 2002 förekom omfattande övergrepp mot framförallt muslimer i delstaten Gujarat som en följd av att ett femtiotal hindunationalistiska sympatisörer bränts levande i en tågagn i staden Godhra. Uppskattningsvis ett tusen personer, inklusive kvinnor och barn, dödades i de påföljande upplöpp och hämndaktionerna. Omkring 100 000 personer lämnade sina hem och tog sin tillflykt till läger upprättade av myndigheterna. Många hem, egendom, företag och

butiker brändes och förstördes. NHRC, media, NGOs och omvärlden kritiserade framförallt delstatsregeringen för att inte tillräckligt kraftfullt ha försökt få slut på blodbadet.

Det förekommer att kristna missionärer hotas, trakasseras och misshandlas eftersom omvändelse till kristendomen ses som ett hot mot hinduismen och därmed den indiska nationen enligt vissa hindunationalister. Inte sällan utgörs de omvända nämligen av lågkastiga eller kastlösa vilka efter omvändelsen vägrar finna sig i kastsystemet. I flera delstater, senast i Tamil Nadu i oktober 2002, har delstatsregeringen föreslagit lagstiftning som gör det olagligt att omvända människor.

Ceremonier där hinduiska daliter omvänt sig till buddhismen en masse har också förekommit som protest mot den diskriminering de anser sig drabbade av.

EU uppmanade 2001 Indien att påskynda ansträngningar för att genomföra sina tidigare åtaganden om att skydda de religiösa minoriteternas rättigheter.

17. Homosexuellas situation

Homosexualitet är inte accepterat i samhället och homosexuella handlingar är straffbara enligt indisk strafflag.

I slutet av 2001 anhängiggjorde the Naz foundation, en NGO som är verksam för att förebygga och förhindra spridningen av AIDS och HIV, ett mål i Delhis High Court där man menade att den aktuella strafflagstiftningen stred mot grundlagen. Naz foundation menade att homosexuella regelmässigt trakasseras och diskrimineras av myndigheterna och att till och med AIDS-organisationer får svårt att arbeta eftersom man påstås genom sin verksamhet uppmuntra till straffbara handlingar. Detta gör det svårt för dessa organisationer att arbeta.

18. Flyktingars rättigheter

18.1. Allmänt

Indien har inte ratificerat flyktingkonventionen och saknar lagstiftning på flyktingområdet. Begreppet flykting, asyl etc saknas sålunda inom det indiska rättssystemet. Trots detta har Indien ett betydande antal flyktingar, uppskattningsvis ca 300 000 personer. De kommer främst från närliggande länder såsom Afghanistan, Tibet, Burma och Sri Lanka men också här finns också iranier, irakier, somalier, etiopier och eritreaner.

18.2. Flyktingssituationen

Indien har accepterat vissa flyktinggrupper och accepterar att de stannar i landet så länge det tjänar Indiens intressen ur utrikes- och säkerhetspolitisk synvinkel. Den flyktinggrupp som åtnjuter den bästa behandlingen är

tibetanerna. UNHCR har en prekär ställning i Indien och har inte ställning som internationell organisation utan verkar inom ramen för UNDP.

18.3. Omhändertagande av flyktingar

I vissa delar av landet finns flyktingläger, t ex i Tamil Nadu där tamilska flyktingar från Sri Lanka visats eller i nordöst där burmesiska flyktingar finns. Annars bor flyktingarna i allmänhet i de större städerna. Regeringen bistår inte dessa flyktingar utan de får klara sig själva. Ofta har de dock rätt till sjukvård och undervisning för sina barn såsom andra indier.

18.4. Internflyktingar

Indien har ett inte obetydligt antal internflyktingar som av MR-organisationer uppskattas till ca 500 000. De flesta av dem har flytt oroligheterna i de nord-östra delarna av landet (mellan 170 000 och 230 000) men många hinduiska pandits och sikher har också flytt Jammu och Kashmir (ca 350 000 sammanlagt). Efter upploppen i Gujarat samlades omkring 100 000 människor i läger för att undkomma förföljelsen.

19. Funktionshindrades situation

Funktionshindrade har en mycket svår situation. Deras antal beräknas till ca 60 miljoner varav många är barn. Förutom att de inte är socialt accepterade så satsar regeringen mycket lite resurser på dem. Frivilligorganisationer sköter mycket av den omvårdnad, rehabilitering och stöd som annars den offentliga sektorn skulle stå för. De finns få institutioner och de som finns är ofta kraftigt överbelagda och saknar resurser.

Under 2001 har media uppmärksammat de mentalsjuka som av sina släktingar tas till olika tempelområden för att botas. Vanligen tas mentalsjuka hand av sina familjer men ibland blir de så våldsamma eller på annat sätt svåra att hantera - lugnande psykofarmaka är ju inte tillgängligt på samma sätt som i väst - att familjen tar dem till ett tempel eller helig plats där man tror att de kan botas. Ibland överges de där av familjen. Flera fall har förekommit där mentalsjuka omkommit på grund av bristande omvårdnad i sådana tempel eller genom olyckor t ex eldsvådor.

ÖVRIGT

20. Oberoende organisationer för mänskliga rättigheter

Konstitutionen tillförsäkrar medborgarna rätten att bilda föreningar. En stor mängd lokala organisationer arbetar med frågor rörande de mänskliga rättigheterna.

För att kunna verka i Indien måste varje organisation vara registrerad och får inte ta emot donationer från utlandet utan offentlig insyn. Detta innebär

naturligtvis också en risk för offentlig kontroll, vilket därför kritiserats av MR-organisationer. Organisationerna får dock i allmänhet publicera sitt material utan inblandning från myndigheterna.

Samhällelig debatt i media och på annat sätt, t ex genom seminarier, kring frågor rörande mänskliga rättigheter förekommer i stor omfattning. Varje dag kan man i tidningar läsa om brott mot de mänskliga rättigheterna och krav på åtgärder från regeringens sida. Någon nämnvärd dialog förekommer dock inte mellan regeringen och MR-organisationerna. Däremot föreligger dialog mellan det av regeringen etablerade NHRC och olika organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter.

Under senare tid har representanter för utländska MR-organisationer vägrats visum till Indien eller i vissa fall orimligt långa handläggningstider, vissa fall två år. Ett sådant exempel är Amnesty International som önskade besöka Gujarat för att utreda oroligheterna och våldet under våren 2002.

I juli 2001 fastställde högsta domstolen en order från inrikesministern om att enskilda organisationer måste ha inrikesministeriets tillstånd för att hålla internationella möten om ämnet gällde politik, religion, eftersatta grupper eller mänskliga rättigheter.

